

ГЕНЕЗА ПОНЯТТЯ «ПУБЛІЧНА ДИПЛОМАТІЯ» В АНГЛІЙСЬКОМОВНОМУ ДИСКУРСІ

Соболева О. С.

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та практики перекладу
Національна академія Служби безпеки України
вул. Михайла Максимовича, 22, Київ, Україна
orcid.org/0000-0002-4136-0665
soboleva13as@gmail.com

Ключові слова: публічна дипломатія, дипломатичний дискурс, дискурс масмедіа, генеза, конотація поняття.

Для просування національних інтересів та формування позитивного іміджу держави більшість країн використовують публічну дипломатію, яка охоплює сфери державного іміджетворення, формування національного бренду, а також зв'язки із громадськістю. Пріоритетність досліджень публічної дипломатії в Україні визнається на рівні уряду. Проте аналіз наукових праць показав, що питання публічної дипломатії вивчаються переважно у сферах зовнішньої політики та міжнародних зв'язків, тоді як лінгвістичні аспекти публічної дипломатії малодосліджені.

Мета статті – вивчити генезу поняття «публічна дипломатія» в англійськомовному дискурсі засобів масової інформації та дипломатії у другій половині XIX – першій половині XX століття. *Методологія* дослідження включає застосування аналізу та синтезу для формулювання генези поняття «публічна дипломатія»; контекстуальний аналіз для відбору ілюстративного матеріалу в архівних копіях англійськомовних газет; методи перекладацького аналізу для визначення конотацій поняття «публічна дипломатія» у дискурсі засобів масової інформації та дипломатичному дискурсі.

Результати. Більшість науковців сходяться на думці, що термін «публічна дипломатія» уперше вжитий у 1965 році під час відкриття Центру публічної дипломатії імені Едварда Р. Мерроу. Проте дослідження архівних примірників газет («Таймс», «Нью-Йорк таймс», «Вашингтон пост» та «Крісчен сайенс монітор») показало, що Гулліон не перший застосував термін «публічна дипломатія», тому поняття не є його авторським неологізмом. У статті проаналізовано конотації поняття «публічна дипломатія» у дискурсі засобів масової інформації та дипломатії в період із 1856 року (перше вживання в газеті «Таймс») до 1960-х років (виділення в окреме поняття), визначено, що на початку переважали лише позитивні конотації «відкритість» та «нова дипломатична практика», і лише в 50-х роках з'явилася суто негативна конотація «пропаганда, психологічна війна», після чого публічна дипломатія стала розглядатись як окреме поняття, яке потребувало визначення та ретельного вивчення.

Висновок. За період 1856–1950-х років сфера використання поняття «публічна дипломатія» критично змінилася від поодинокого вживання для критики або характеристики окремих осіб до масового використання для визначення міжнародної політики багатьох країн світу.

GENESIS OF THE CONCEPT OF “PUBLIC DIPLOMACY” IN ENGLISH DISCOURSE

Sobolieva O. S.

*PhD in Pedagogy, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Theory and Practice of Translation
National Academy of the Security Service of Ukraine
Mykhailo Maksymovych str., 22, Kyiv, Ukraine
orcid.org/0000-0002-4136-0665
soboleva13as@gmail.com*

Key words: *public diplomacy, diplomatic discourse, mass media discourse, genesis, concept connotation.*

Introduction. To promote national interests and form a positive image of the state, most countries use public diplomacy, which covers state image creation, national brand formation, as well as public relations. The priority of public diplomacy research in Ukraine is recognized at the government level. But the analysis of scientific works showed that the issues of public diplomacy are studied mainly in the fields of foreign policy and international public relations, while the study of the linguistic aspects of public diplomacy are underdeveloped.

Purpose of the article is to study the genesis of the concept of “public diplomacy” in the English-language discourse of media and diplomacy in the second half of the 19th century. – the first half of the 20th century. *Methods.* The research methodology includes the application of analysis and synthesis to formulate the genesis of the concept of “public diplomacy”; contextual analysis to select the illustrative material in archival copies of American newspapers; methods of translation analysis to determine the connotations of the concept of “public diplomacy” in the discourse of the media and diplomatic discourse.

Results. Most scholars agree that the term “public diplomacy” was first used in 1965 at the opening of the Edward R. Murrow Centre for Public Diplomacy by Edmund Gullion (USA). But the study of archival copies of newspapers New York Times, Washington Post and Christian Science Monitor has shown that Gullion was not the first to use the term “public diplomacy” and therefore it is not his author’s neologism. The article analyses the connotations of the concept of “public diplomacy” in the discourse of media and diplomacy within the period from 1856 (first use in the London Times) to the 1960s (a separate concept) and determined that in the beginning only positive connotations prevailed, namely “openness” and “new diplomatic practice”, and only in the 1950s did a purely negative connotation “propaganda, psychological warfare” appear, after which public diplomacy began to be considered as a separate concept that needed definition and careful study.

Conclusion. Within the period 1856–1950s the area of using concept “public diplomacy” changed critically from a single use for criticizing or characterizing definite persons to massive use for defining international policy of many countries.

Формулювання проблеми й обґрунтування актуальності її розв’язання. Процеси глобалізації й інформатизації призвели до істотних трансформацій у сфері міжнародних відносин. Промовання національних інтересів, гарантування національної безпеки та формування позитивного іміджу держави змушують шукати нових шляхів, методів, форм та інструментів інформаційно-комунікаційного впливу на громадськість. Саме із цією метою більшість країн світу використовують

публічну дипломатію, яка охоплює сфери державного іміджетворення, формування національного бренду та зв’язки із громадськістю. Пріоритетність дослідження публічної дипломатії в Україні визнана на рівні уряду. Зокрема, у 2015 р. в Міністерстві закордонних справ було створено Управління публічної дипломатії. Того ж року у Воєнній доктрині України публічну дипломатію визнано однією з комунікативних можливостей держави, які використовуються в межах стратегічних

комунікацій. Публічна дипломатія є за своєю суттю комунікативною, має лінгвістичну складову частину, яка визначає її успішність і ефективність, отже, є предметом дослідження комунікативної лінгвістики. Проте аналіз бази авторефератів, представленої в Національній бібліотеці України імені В.І. Вернадського, показав, що станом на листопад 2019 р. не існує жодного наукового дослідження лінгвістичного аспекту публічної дипломатії. Отже, актуальність теми дослідження не викликає сумнівів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Аналіз наукових доробків показав, що на сучасному етапі проблематика публічної дипломатії досліджується переважно з погляду зовнішньої політики та міжнародних зв'язків із громадськістю. У сфері політології та міжнародних відносин дуже цікаві дослідження проведені такими вченими, як О. Тищенко-Тишконець (Україна; публічна дипломатія у системі зовнішньої політики) [8], Н. Піпченко (Україна; концептуальні та структурно-політичні виміри віртуальної дипломатії) [7], О. Галумовим (Росія; досвід публічної дипломатії у формуванні іміджу Європейського Союзу (далі – ЄС) [1], О. Долинським (Росія; сучасні механізми співпраці у сфері публічної дипломатії) [2], О. Манжуліною (Росія; публічна дипломатія Сполучених Штатів Америки) [4], Ф. Фіске де Гувейя (інфополітика ЄС) [20], Дж. Зонді (публічна дипломатія та національний брендинг) [26] та іншими. Напрацювання в галузі дослідження лінгвістичних аспектів публічної дипломатії є малорозробленими. Заслужують на увагу дослідження, проведені О. Оберемченко (Росія; прагмалінгвістичний аспект мовленнєвої поведінки дипломата) [6], Н. Журавльовою (Росія; інформаційна політика держав щодо просування національної культури) [3], О. Метелицею (Росія; дискурс дипломатичного протоколу в англійськомовній ритуальній комунікації) [5], Х. Трабелсі (Росія; лінгвокомунікативний аналіз дипломатичного дискурсу) [9], С. Расмуссеном (публічна дипломатія ЄС) [23], А. Доулі (публічна дипломатія як сконструйований дискурс взаємодії) [15], П. Сандрін і А. Гоффманном (публічна дипломатія ЄС) [24] та іншими. Отже, хоча у сфері філології існує низка досліджень, присвячених окремим аспектам публічної дипломатії, лінгвістичний компонент залишається малорозробленим.

Мета статті – вивчити генезу поняття «публічна дипломатія» в англійськомовному дискурсі засобів масової інформації та дипломатичному дискурсі у другій половині XIX – першій половині XX ст. Для реалізації поставленої мети виконано низку завдань: 1) вивчити приклади вживання поняття «публічна дипломатія» на матеріалах архівних екземплярів відомих англійськомовних

газет («Таймс» (*Times*), «Нью-Йорк таймс» (*New York Times*), «Вашингтон пост» (*Washington Post*) та «Крісчен сайенс монітор» (*Christian Science Monitor*), виданих у другій половині XIX – першій половині XX ст.; 2) проаналізувати конотації поняття «публічна дипломатія» у дискурсі масмедіа та дипломатичному дискурсі в період з 1856 р. (перше вживання в газеті «Таймс») до 1960-х рр. (виділення в окреме поняття).

Методологія дослідження включає застосування методів аналізу та синтезу для формулювання генези поняття «публічна дипломатія»; контекстологічного аналізу для підбору ілюстративного матеріалу архівних екземплярів відомих англійськомовних газет «Таймс», «Нью-Йорк таймс», «Вашингтон пост» та «Крісчен сайенс монітор», виданих у другій половині XIX – першій половині XX ст.; методи перекладознавчого аналізу для визначення конотацій поняття «публічна дипломатія» у дискурсі масмедіа та дипломатичному дискурсі.

Вклад основного матеріалу дослідження.

Більшість учених погоджуються з тим фактом, що перше вживання поняття «публічна дипломатія» датується 1965 р. Під час відкриття Центру публічної дипломатії ім. Едварда Р. Мерроу (*Edward R. Murrow*) це поняття було використано деканом Вищої школи права та дипломатії імені О. Флетчера при Університеті Тафтс (США) Е. Галліоном (*Edmund Gullion*). У працях Центру зазначено, що «публічна дипломатія (*public diplomacy*) має справу із впливом суспільної думки на формування та проведення зовнішньої політики. Вона охоплює ті аспекти міжнародних відносин, які виходять за межі традиційної дипломатії; формування урядами суспільної думки в інших країнах; взаємодію приватних груп та інтересів в одній країні з іншою; звітування із закордонних справ та його вплив на політику; спілкування між тими, чия робота – це спілкування, наприклад дипломати й іноземні кореспонденти, а також міжкультурне спілкування» [13]. Професор Центру публічної дипломатії Університету Південної Кароліни Н. Дж. Калл (*Nicholas J. Cull*) вважає, що в дипломатичному дискурсі та дискурсі масмедіа генезу поняття «публічна дипломатія» можна дослідити з 1856 р. Вивчення архівних екземплярів відомих англійськомовних газет («Таймс», «Нью-Йорк Таймс», «Вашингтон пост» та «Крісчен сайенс монітор» показало, що Е. Галліон не перший уживав поняття «публічна дипломатія», а отже, воно не є його авторським неологізмом. Натомість «нове вживання цього старого поняття було необхідне через те, що ще старіше поняття «пропаганда», якому віддавав перевагу Е. Галліон, накопичило забагато негативних конотацій» [13]. У процесі дослідження було проаналізовано

результати вивчення архівів газет, викладені Дж. Каллом, і представлено їх у вигляді таблиць відповідно до видів дискурсів (Табл. 1 – масмедіа, Табл. 2 – дипломатичний).

Ми проаналізували конотації поняття «публічна дипломатія» у дискурсі масмедіа та дипломатичному дискурсі в період із 1856 р.

(перше вживання в газеті «Таймс») до 1960-х рр. (виділення в окреме поняття), представили їх генезу в таблиці 3.

З вищенаведеної таблиці можемо зробити такі висновки:

1) поняття «публічна дипломатія» у деяких випадках уживалось на позначення особистих яко-

Таблиця 1

Генеза поняття «публічна дипломатія» у дискурсі масмедіа

Рік, газета	Приклад вживання та конотація
1856 р. «Таймс»	<i>The statesmen of America must recollect that, if they have to make, as they conceive, a certain impression upon us, they have also to set an example for their own people, and there are few examples so catching as those of public diplomacy</i> [27] (Державні діячі Америки повинні запам'ятати, що, якщо вони, на їхню думку, повинні справити на нас певне враження, вони також повинні бути прикладом для своїх людей, але прикладів подібної публічної дипломатії є дуже мало); публічна дипломатія = культура спілкування. Синонім до поняття «культура спілкування» вжитий із метою критики президента США Ф. Пірса (Franklin Pierce).
1871 р. «Нью-Йорк таймс»	<i>I believe in open, public diplomacy</i> <...> [18] (Я вірю у відкриту публічну дипломатію <...>); публічна дипломатія = публічність, відкритість. Протиставлення поняттю «таємна інтрига» щодо анексії Домініканської Республіки.
1916 р. «Нью-Йорк таймс»	<i>One of the evils of public diplomacy is the necessity of continued letter-writing, in which the responsible head of each nation must save his face with his own people as well as communicate his purposes to the other side</i> [12] (Одним із зол публічної дипломатії є необхідність постійного листування, у якому відповідальний голова кожної нації повинен зберігати своє обличчя перед своїми людьми і водночас доносити свої цілі всім іншим); публічна дипломатія = публічність, відкритість. Синонім до поняття «інформування» , характеристика заяви уряду Німеччини щодо використання підводних човнів.
1917 р. «Нью-Йорк таймс»	<i>Nothing can so shake the wall of arms as the new public diplomacy</i> [17] (Ніщо не може так похитнути стіну зброї, як нова публічна дипломатія); публічна дипломатія = нова дипломатична практика. Протиставлення поняттю «традиційна дипломатія» у коментарі стосовно російсько-німецьких мирних переговорів у Брест-Литовську.
1928 р. «Крісчен сайенс монітор»	<...> <i>era of public diplomacy</i> <...> (essay "The Press and Public Diplomacy") (cited by N. Cull) [13] (<...> ера публічної дипломатії <...> (есе «Преса та публічна дипломатія»)); публічна дипломатія = публічність, відкритість. Синонім до понять «публічність», «відкритість» , основна ідея – моральний обов'язок преси точно та неупереджено повідомляти інформацію.
1934 р. «Таймс»	<...> <i>a striking demonstration of public diplomacy</i> <...> [19] (<...> яскрава демонстрація публічної дипломатії <...>); публічна дипломатія = публічність, відкритість. Протиставлення поняттю «нацизм», характеристика приїзду нових британських військ у Саар у грудні 1934 р. з маршовими оркестрами та гарним ставленням до місцевих жителів.
1946 р. «Таймс»	<...> <i>public diplomacy</i> <...> – <i>catch-phrases and slogans masquerading as principles of foreign policy</i> <...> [14] (<...> публічна дипломатія <...> – модні фрази та гасла, що маскуються під принципи зовнішньої політики <...>); публічна дипломатія = нова дипломатична практика. Протиставлення поняттю «приватна дипломатія», реакція на заклик британського дипломата та політика Гарольда Ніколсона до повернення до приватної дипломатії.
1953 р. «Вашингтон пост»	<...> <i>some diplomats now "might argue that practice of public diplomacy and of propaganda and of psychological warfare had become such a plague" that key Soviet-American talks should be held in private</i> <...> (cited by N. Cull) [13] (<...> деякі дипломати зараз «можуть стверджувати, що практика публічної дипломатії та пропаганди та психологічної війни стала такою чумою», що ключові радянсько-американські переговори повинні проводитись приватно <...>); публічна дипломатія = пропаганда, психологічна війна. Синонім до понять «пропаганда, психологічна війна».

Гене́за поняття «публічна дипломатія» у дипломатичному дискурсі

Роки	Приклад вживання та конотація
1918 р.	<p>“<i>Open covenants of peace, openly arrived at, after which there shall be no private international understandings of any kind but diplomacy shall proceed always frankly and in the public view</i>” [28] («Відкриті мирні договори, відкрито обговорені, після яких не буде ніяких таємних міжнародних угод будь-якого роду, а дипломатія завжди буде діяти відкрито і публічно») (у проєкті мирного договору стосовно завершення Першої світової війни, розробленого Вудро Вільсоном); публічна дипломатія = нова дипломатична практика. Синонім до поняття «відкрита дипломатія» (<i>open diplomacy</i>).</p>
1918 р.	<p>“<i>He accepts, he says, the principle of public diplomacy <...></i>” [10] («Він приймає, за його словами, принцип публічної дипломатії <...>») (у промові В. Вільсона у Конгресі США для характеристики реакції ганцлера Німеччини Г. фон Гертлінга (<i>Georg von Hertling</i>) стосовно «Чотирнадцяти пунктів Вільсона»); “<i>History records that we were the first to be able to declare ourselves in agreement with the most extensive publicity of diplomatic agreements</i>” [16] («Історія фіксує, що ми першими змогли заявити про себе в питанні найширшої публічності дипломатичних угод») (переклад промови канцлера Німеччини Г. фон Гертлінга в газеті «Лондон таймс»); «<...> its debates over treaties henceforth be public <...>» (cited by N. Cull) [13] («<...> дебати стосовно договорів відтепер мають бути публічними <...>») (у пропозиції сенатора В.І. Бораха (<i>William E. Borah</i>) до сенату США щодо публічності дебатів); публічна дипломатія = публічність, відкритість. Синонім до понять «публічність», «відкритість».</p>
1936 р.	<p>“<i>use “public diplomacy” in foreign affairs</i>” (cited by N. Cull) [13] (використовувати «публічну дипломатію» у зовнішній політиці») (у виступі прем’єр-міністра Франції А. Сарро (<i>Albert Sarraut</i>) перед лівими силами); публічна дипломатія = публічність, відкритість. Синонім до понять «публічність», «відкритість».</p>
1946 р.	<p>“<i>In this age of public diplomacy the objectivity, the moderation and the consciousness of the press of the part it has to play, and of its immense responsibilities may be of decisive significance</i>” [11] («У цей вік публічної дипломатії вирішальне значення можуть мати об’єктивність, помірність і усвідомлення пресою тієї ролі, яку вона має відігравати, і її величезних обов’язків») (у промові прем’єр-міністра Франції Г. Спаака на інавгураційній сесії Генеральної Асамблеї ООН); публічна дипломатія = публічність, відкритість. Синонім до понять «публічність», «відкритість».</p>
1958 р.	<p>“<i>The value of public diplomacy in the United Nations will depend to a decisive extent on how far the responsible spokesmen find it possible to rise above a narrow tactical approach to the politics of international life, and to speak as men for aspirations and hopes which are those of all mankind</i>” (cited by N. Cull) [13] («Цінність публічної дипломатії для ООН визначальною мірою буде залежати від того, наскільки відповідальні речники вважатимуть можливим піднятися над вузьким тактичним підходом до політики міжнародного життя та виступити як чоловіки за прагнення та сподівання, які є спільними для всього людства») (у промові Генерального секретаря ООН Д. Гаммаршельда (<i>Dag Hammarskjöld</i>)); публічна дипломатія = пропаганда. Синонім до поняття «пропаганда».</p>
кінець 1950-х – початок 1960-х рр.	<p><i>But the public took to the idea and the era of public diplomacy was inaugurated. It became accepted that the effective way to resolve international differences was for the principals to sit around the table together and talk them out – and to do so in full view, so that world public opinion could be brought to bear on behalf of peace, compelling them to reach agreement</i> [21] (Але громадськість прийняла ідею, і ера публічної дипломатії була відкрита. Стало загально визнаним, що ефективний спосіб врегулювання міжнародних розбіжностей полягає в тому, щоб керівники зібралися разом за столом і обговорили їх – і зробили це привселюдно, щоб світову громадську думку можна було використовувати заради миру, примушуючи їх досягти угоди) (в огляді зустрічі М. Хрущова та Д. Єйзенхауера американським дипломатом Л.Дж. Галле (<i>L.J. Halle</i>)); <i>Also, in this era of public diplomacy, when Ambassadors are expected to represent the United States to the people as well as to the governments concerned <...></i> [22] (Крім того, у цю епоху публічної дипломатії, коли від послів очікується подання Сполучених Штатів народу, а також зацікавленим урядам <...>) (відомим американським журналістом Дж. Рестоном (<i>J. Reston</i>) для пояснення політичної стратегії Дж. Кеннеді); <i>Such language (new harsh language) was not only a skillful exercise in the new public diplomacy</i> [25] (Така мова (нова груба мова) була не лише майстерним утіленням нової публічної дипломатії) (британським дипломатом У. Стренгом (<i>W. Strang</i>) для критики політичної стратегії М. Хрущова); публічна дипломатія = уміння керівників держав організувати публічні видовища. Синонім до фрази «справити враження на публіку».</p>

Таблиця 3

**Аналіз конотацій поняття «публічна дипломатія»
у дискурсі масмедіа та дипломатичному дискурсі**

Рік	Дискурс масмедіа	Дипломатичний дискурс	Рік
1856 р.	культура спілкування	–	
1871 р.	<i>публічність, відкритість</i>	–	
1916 р.	<i>публічність, відкритість</i>	нова дипломатична практика (відкрита)	1918 р.
1917 р.	нова дипломатична практика (нетрадиційна)	<i>публічність, відкритість</i>	
1928 р.	публічність, відкритість		
1934 р.	публічність, відкритість	публічність, відкритість	1936 р.
1946 р.	нова дипломатична практика (відкрита)	<i>публічність, відкритість</i>	1946 р.
1953 р.	психологічна війна пропаганда	пропаганда, уміння організувати публічні видовища (справити враження)	кінець 1950-х – початок 1960-х рр.

стей політичного діяча (переважно лідера держави) – культура спілкування (президент США Ф. Пірс) та вміння організувати публічні видовища (справити враження) (М. Хрущов, Дж. Кеннеді);

2) найчастіше поняття «публічна дипломатія» уживалось у значенні «публічність, відкритість» (1871–1946 рр.);

3) другим за частотою вживання було значення «нова дипломатична практика» (відкрита та нетрадиційна), тут можемо простежити зв'язок із попереднім значенням «відкритість – відкрита дипломатія».

Усі вищевказані конотації є позитивними за значенням. У 1950-х рр. поняття «публічна дипломатія» набуває суто негативної конотації «пропаганда, психологічна війна» як у дискурсі масмедіа, так і в дипломатичному дискурсі. І після цього публічну дипломатію почали розглядати як окреме поняття, яке потребує визначення та вивчення.

Висновки й перспективи подальших досліджень. Вивчення генези поняття «публічна дипломатія» в англійськомовному дискурсі дозволяє зробити деякі висновки. Зокрема, аналіз його вживання в архівних матеріалах (газети «Таймс», «Нью-Йорк таймс», «Вашингтон пост», «Крісчен сайенс монітор») показує, що вперше в медійному дискурсі поняття «публічна дипломатія» було застосовано у Великій Британії в січні 1856 р. для критики президента США Ф. Пірса (публічна дипломатія – конотація «синонім культури поведінки»). У 1871 р. його вперше було вжито в аме-

риканському медійному дискурсі в газеті «Нью-Йорк таймс» для критики таємної інтриги з анексії Домініканської Республіки (публічна дипломатія – конотація «антонім до таємної інтриги»). На початку ХХ ст. (лютий 1918 р.) поняття вперше було використано в дипломатичному дискурсі президентом В. Вілсоном для характеристики канцлера Німеччини Г. фон Гертлінга (публічна дипломатія – конотація «відкритість та відсутність таємних угод»). У 1965 р. поняття «публічна дипломатія» було вжито Е. Галліоном (публічна дипломатія – конотація «антонім до злісної пропаганди»), відтоді воно стало визначальним для всіх аспектів діяльності Інформаційного агентства США і закріпило за ним статус законодавчого органу США в питаннях міжнародних відносин (публічна дипломатія – конотація «інформування чи вплив на громадську думку в інших країнах»). На сучасному етапі «публічна дипломатія» уживається на позначення засобів, за допомогою яких держави впливають на погляди та думки інших народів і урядів (публічна дипломатія – конотація «публічна міжнародна інформаційна діяльність урядів»). Отже, у період із 1856 р. до початку ХХ ст. сфера вживання поняття «публічна дипломатія» кардинально змінилася: від поодинокого використання для критики чи характеристики окремих осіб до широкого застосування для позначення міжнародної політики багатьох країн світу (насамперед США).

ЛІТЕРАТУРА

1. Галумов А.Э. Опыт публичной дипломатии в формировании имиджа Европейского Союза в Российской Федерации : автореф. дис. ... канд. полит. наук: 23.00.04. Москва, 2012. 24 с.
2. Долинский А.В. Современные механизмы сотрудничества в рамках публичной дипломатии : автореф. дис. ... канд. полит. наук: 23.00.04. Москва, 2011. 25 с.

3. Журавлева Н.Н. Информационная политика государства по продвижению национальной культуры за рубежом (на примере России и Франции) : автореф. дис. ... канд. полит. наук: 10.01.10. Санкт-Петербург, 2008. 24 с.
4. Манжулина О.А. Публичная дипломатия США : автореф. дис. ... канд. полит. наук: 23.00.04. Санкт-Петербург, 2005. 24 с.
5. Метелица Е.В. Дискурс дипломатического протокола в англоязычной ритуальной коммуникации : дис. ... канд. филол. наук: 10.02.04. Волгоград, 2003. 234 с.
6. Оберемченко Е.Ю. Прагмалингвистический аспект речевого поведения дипломата (на материале русского и немецкого языков) : автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.19. Ростов-на-Дону, 2011. 23 с.
7. Піпченко Н.О. Концептуальні та структурно-політичні виміри віртуальної дипломатії : автореф. дис. ... канд. політ. наук: 23.00.03. Київ, 2008. 15 с.
8. Тищенко-Тишковець О.М. Публічна дипломатія в системі зовнішньої політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук: 23.00.03. Київ, 2011. 22 с.
9. Трабелси Х. Лингвокоммуникативный анализ дипломатического дискурса : автореф. дис. ... канд. фил. нау: 10.02.01. Москва, 2013. 23 с.
10. Address of the President of the United States Delivered at a Joint Session of the Two Houses of Congress, February 11, 1918. URL: <https://history.state.gov/historicaldocuments/frus1918Supp01v01/d59>.
11. Addresses by Truman, Impellitteri and Spaak at opening of the UN assembly. *New York Times*. 1946. October 24. P. 2. URL: <https://timesmachine.nytimes.com/timesmachine/1946/10/24/93162169.html>.
12. Boston. If Germany replies. *New York Times*. 1916. May 9. P. 2. URL: <https://timesmachine.nytimes.com/timesmachine/1916/05/09/104674417.pdf>.
13. Cull N. "Public Diplomacy" Before Gullion: The Evolution of a Phrase. URL: <https://www.uscpublicdiplomacy.org/blog/public-diplomacy-gullion-evolution-phrase> (дата звернення: 27.08.2019).
14. Diplomacy, public and private. *Times*. 1946. March 14. P. 5. URL: <https://www.thetimes.co.uk/archive/article/1946-03-14/5/4.html>.
15. Dolea A. Public Diplomacy as Co-constructed Discourses of Engagement. *The Handbook of Communication Engagement*. 2018. P. 331–345. DOI: 10.1002/9781119167600.ch22.
16. Enemy on Allied aims. *Times*. 1918. January 26. P. 7–8. URL: <https://www.thetimes.co.uk/archive/page/1918-01-26/8.html>
17. Forms outline of future peace. *New York Times*. 1917. December 28. P. 1. URL: <https://timesmachine.nytimes.com/timesmachine/1917/12/28/102387636.html>.
18. Forty-First Congress, Third Session. House of Representatives. Miscellaneous Bills and Resolutions. *New York Times*. 1871. January 20. P. 2. URL: <https://timesmachine.nytimes.com/timesmachine/1871/01/20/78756260.pdf>.
19. Good feeling in Saar. *Times*. 1934. December 24. P. 10, 12. URL: <https://www.thetimes.co.uk/archive/page/1934-12-24/12.html>.
20. Gouveia P.F.D., Plumridge, H. European Infopolitik Developing EU Public Diplomacy Strategy. London : Foreign Policy Centre, 2005. 60 p.
21. Halle L.J. The Coming Test for Personal Diplomacy. *New York Times*. 1959. August 23. P. 217, 306–308. URL: <https://timesmachine.nytimes.com/timesmachine/1959/08/23/88813725.html>.
22. Kennedy and the American Diplomats. *New York Times*. 1960. December 21. P. 29. URL: <https://timesmachine.nytimes.com/timesmachine/1960/12/21.html>.
23. Rasmussen S.B. Discourse Analysis of EU Public Diplomacy Messages and Practices. Nederlands Instituut voor Internationale Betrekkingen "Clingendael". URL: https://www.clingendael.org/sites/default/files/pdfs/20090700_cdsp_discussion_paper_115_Rasmussen.pdf.
24. Sandrin P.O., Hoffmann A.R. Silences and hierarchies in European Union Public Diplomacy. *Revista Brasileira de Política Internacional*. 2018. № 61 (1). P. 1–18. DOI: 10.1590/0034-7329201800111.
25. Strang Lord New Harsh Language in Diplomacy. *New York Times*. 1962. April 15. P. 242, 288, 289. URL: <https://timesmachine.nytimes.com/timesmachine/1962/04/15/113427514.html>.
26. Szondi G. Public diplomacy and nation branding: Conceptual similarities and differences. Nederlands Instituut voor Internationale Betrekkingen "Clingendael", 2008. 46 p. URL: <http://www.peacepalacelibrary.nl/ebooks.pdf>.
27. The American president with a laudable desire. *Times*. 1856. January 15. P. 6. URL: <https://www.thetimes.co.uk/archive/article/1856-01-15/6/3.html>.
28. Woodrow Wilson. Fourteen Points Speech. 1918. URL: <https://kr.usembassy.gov/education-culture> (дата звернення: 24.07.2020).

REFERENCES

1. Halumov, A. (2012) *Opyt pablychnoj dyplomaty v formirovanny mydzha Evropejskoho Soiuzu v Rossyjskoj Federatsyy* [The experience of public diplomacy in shaping the image of the European Union in the Russian Federation]. Extended abstract of PhD dissertation (Politics). Moscow State University named after M.V. Lomonosov, Moscow.
2. Dolynskiy, A. (2011) *Sovremennye mekhanizmy sotrudnychestva v ramkakh pablychnoj dyplomaty* [Modern mechanisms of cooperation in the framework of public diplomacy]. Extended abstract of PhD

- dissertation (Politics)*. Moscow State Institute (University) of International Relations of the Ministry of Foreign Affairs of Russia, Moscow.
3. Zhuravleva, N. (2008) *Ynformatsyonnaia polytyka hosudarstva po prodvyzheniyu natsyonal'noj kul'tury za rubezhom (na primere Rossyy y Frantsyy)* [Information policy of the state to promote national culture abroad (on the example of Russia and France)]. Extended abstract of PhD dissertation (Politics). Saint Petersburg State University, Saint Petersburg.
 4. Manzhulyna, O. (2005) *Publychnaia dyplomatiya SShA* [Public diplomacy of the USA]. Extended abstract of PhD dissertation (Politics). Saint Petersburg State University, Saint Petersburg.
 5. Metelytsa, E. (2003) *Dyskurs dyplomatycheskoho protokola v anhloiazychnoj rytual'noj kommunykatsyy* [Discourse of diplomatic protocol in English-speaking ritual communication]. PhD dissertation (Politics). Saint Petersburg State University, Saint Petersburg.
 6. Oberemchenko, E. (2011) *Prahmalynhvystycheskyj aspekt rechevoho povedenya dyplomata (na materyale russkoho y nemetskoho iazykov)* [The pragmalinguistic aspect of the speech behavior of a diplomat (based on the material of the Russian and German languages)]. Extended abstract of PhD dissertation (Philology). Pedagogical Institute FGAOU VPO "Southern Federal University", Rostov-on-Don.
 7. Pipchenko, N. (2008). *Kontseptual'ni ta strukturno-politychni vymiry virtual'noi dyplomatii* [Conceptual and structural-political dimensions of virtual diplomacy]. Extended abstract of PhD dissertation (Politics). Vernadsky National Library of Ukraine, Kyiv.
 8. Tyschenko-Tyshkovets, O. (2011) *Publichna dyplomatiia u systemi zovnishn'oi polityky* [Public diplomacy in the system of foreign policy]. Extended abstract of PhD dissertation (Politics). Vernadsky National Library of Ukraine, Kyiv.
 9. Trabelsy, Kh. (2013). *Lynhvokommunkatyvnyj analiz dyplomatycheskoho dyskursu* [Linguistic and communicative analysis of diplomatic discourse]. Extended abstract of PhD dissertation (Philology). State Institute of Russian Language named after A.S. Pushkin, Moscow.
 10. Address of the President of the United States Delivered at a Joint Session of the Two Houses of Congress, February 11, 1918. (1918). Retrieved July 24, 2020, from <https://history.state.gov/historicaldocuments>.
 11. Addresses by Truman, Impellitteri and Spaak at opening of the UN assembly. (1946). *New York Times*. P. 2. Retrieved from <https://timesmachine.nytimes.com/timesmachine/1946/10/24/93162169.html>.
 12. Boston. If Germany replies. (1916). *New York Times*. P. 2. Retrieved from <https://timesmachine.nytimes.com/timesmachine/1916/05/09/104674417.pdf>.
 13. Cull N. (2016). "Public Diplomacy" Before Gullion: The Evolution of a Phrase. Retrieved from <https://www.usc-publicdiplomacy.org/blog/public-diplomacy-gullion-evolution-phrase>.
 14. Diplomacy, public and private. (1946). *Times*. P. 5. Retrieved from <https://www.thetimes.co.uk/archive/article/1946-03-14/5/4.html>.
 15. Dolea A. Public Diplomacy as Co-constructed Discourses of Engagement. *The Handbook of Communication Engagement*. 2018. P. 331–345. DOI: 10.1002/9781119167600.ch22.
 16. Enemy on Allied aims. (1918). *Times*. P. 7–8. Retrieved from <https://www.thetimes.co.uk/archive/page/1918-01-26/8.html>.
 17. Forms outline of future peace. (1917). *New York Times*. P. 1. Retrieved from <https://timesmachine.nytimes.com/timesmachine/1917/12/28/102387636.html>.
 18. Forty-First Congress, Third Session. House of Representatives. Miscellaneous Bills and Resolutions. (1871). *New York Times*. P. 2. Retrieved from <https://timesmachine.nytimes.com/timesmachine/1871/01/20/78756260.pdf>.
 19. Good feeling in Saar. (1934). *Times*. P. 10, 12. Retrieved from <https://www.thetimes.co.uk/archive/page/1934-12-24/12.html>.
 20. Gouveia P.F.D., Plumridge H. *European Infopolitik Developing EU Public Diplomacy Strategy*. London: Foreign Policy Centre, 2005. 60 p.
 21. Halle L.J. (1959). The Coming Test for Personal Diplomacy. *New York Times*. P. 217, 306–308. Retrieved from <https://timesmachine.nytimes.com/timesmachine/1959/08/23/88813725.html>.
 22. Kennedy and the American Diplomats. (1960). *New York Times*. P. 29. Retrieved from <https://timesmachine.nytimes.com/timesmachine/1960/12/21.html>.
 23. Rasmussen S.B. (2009). Discussion Papers in Diplomacy Discourse Analysis of EU Public Diplomacy Messages and Practices. *Nederlands Instituut voor Internationale Betrekkingen "Clingendael"*. 37 p.
 24. Sandrin P.O., Hoffmann A.R. Silences and hierarchies in European Union Public Diplomacy. *Revista Brasileira de Política Internacional*. 2018. № 61 (1), P. 1–18. DOI: 10.1590/0034-7329201800111.
 25. Strang L. (1962). New Harsh Language in Diplomacy. *New York Times*. P. 242, 288, 289. Retrieved from <https://timesmachine.nytimes.com/timesmachine/1962/04/15/113427514.html>.
 26. Szondi G. Public diplomacy and nation branding: Conceptual similarities and differences. *Nederlands Instituut voor Internationale Betrekkingen "Clingendael"*, 2008. 46 p. URL: <http://www.peacepalacelibrary.nl/ebooks.pdf>.
 27. The American president with a laudable desire. (1856). *Times*. P. 6. Retrieved from <https://www.thetimes.co.uk/archive/article/1856-01-15/6/3.html>.
 28. Woodrow Wilson. (1918). Fourteen Points Speech. Retrieved July 24, 2020, from <https://kr.usembassy.gov/education-culture>.